

ضرر مالی روزانه ۲۰ میلیاردی با برگزار نشدن کنسرت‌ها

از سال ۹۸ و آغاز پاندمی کرونا تا سال ۱۴۰۱ که واپسین روزهای خود را می‌گذراند، حوزه هنر بویژه موسیقی، مشکلات بسیاری را پشت سر گذاشت...

به گزارش سایت خبری پرسون، از سال ۹۸ و آغاز پاندمی کرونا تا سال ۱۴۰۱ که واپسین روزهای خود را می‌گذراند، حوزه هنر بویژه موسیقی، مشکلات بسیاری را پشت سر گذاشت و البته باید تأکید شود بالاخص موسیقی؛ چرا که ناملايمات بسیاری موجب شد، این صنعت پررونق به تعطیلی کشانده شود و درمقابل صدمات مالی بسیاری را متحمل شد. در این مدت زمان، ارکسترهای ملی ایران و ارکستر سمفونیک تهران هیچ اجرای صحنه‌ای نداشتند تا اردیبهشت ۱۴۰۱.

احیای ارکستر ملی بعد از دوسال تعطیلی

اردیبهشت امسال بود که ارکستر سمفونیک تهران بعد از توقف یا تعطیلی اجباری ۲ ساله، تازه‌ترین اجرای خود را با یک رهبر خارجی، به نام «ولفگانگ ونگنروت» از کشور آلمان در تالار وحدت از سر گرفت؛ اجرایی با آثار آهنگسازان ایرانی. حضور رهبران خارجی در ارکسترها، بویژه ارکستر سمفونیک تهران، چند سالی است باب شده و البته این اتفاق نگاه جدیدی را به ارکستر وارد کرده که بی‌تردید در رشد تکنیکی نوازندگان و ارتقای ارکستر اثرگذار خواهد بود. لازم به ذکر است پس از کناره‌گیری شهرداد روحانی از رهبری دائم این ارکستر که بهمن ماه سال ۹۸ خبرساز شد و در ادامه خبر استعفاي او، از آن دوره تا به امروز، مسئولان بنیاد رودکی تصمیمی بر انتخاب یک رهبر دائم نداشته‌اند. البته حضور و رهبری منوچهر صهبایی در ارکستر سمفونیک در قالب سی و هشتمین جشنواره موسیقی فجر که بهمن ماه امسال برگزار شد، گمانه‌زنی‌هایی از حضور دائمی او بر این ارکستر کهن و دیرینه به گوش می‌رسد. ارکستر ملی ایران هم اواخر اردیبهشت ۱۴۰۱، کنسرت «عودلجان تا آذربایجان» را با رهبری میهمان شهرام توکلی و با حضور خوانندگانی چون نوید نوروزی و مهدی محمدی در تالار وحدت به روی صحنه برد. این ارکستر همچنین، اواخر خرداد ماه ۱۴۰۰ نیز کنسرتی با عنوان «اصفهان تا فلورانس» با رهبری نیما کشاورزی در تالار وحدت برگزار کرد. ارکستر ملی ایران هم از بعد از استعفاي فریدون شهبازیان به‌عنوان رهبر دائم این ارکستر (سال ۹۷)، تا به امروز با رهبران میهمان اجرای برنامه داشته است. این ارکستر از بعد از ایام عزاداری تاسوعا و عاشورا، هیچ اجرایی نداشت تا جشنواره موسیقی فجر و البته یک برنامه مناسبتی به رهبری همایون رحیمیان.

مطالباتی که بی‌نتیجه ماند

از دیگر اتفاقات حوزه موسیقی در سالی که گذشت، دیدار اهالی هنر در ضیافت افطار رئیس‌جمهور بود که ۲۶ فروردین ماه برگزار شد؛ دیداری با میزبانی بیش از ۱۷۰۰ هنرمند کشورمان در حوزه‌های هنری سینما، تئاتر، تجسمی و موسیقی.

در این ضیافت هنرمندان موسیقی مشکلات این حوزه را در میان گذاشتند از جمله رعایت قانون دراعطای مجوز برای اجرای کنسرت‌ها در تمامی استان‌های کشور. همچنین حضور و اجرای بانوان در گروه‌های موسیقی از دیگر مباحث مطرح شده در این نشست بود و در آخر خطر بحران موسیقی سنتی و نواحی و حمایت جدی شخص رئیس‌جمهور در این زمینه.

تأکید هنرمندان بر رعایت قانون و اعطای مجوز برای اجرای کنسرت در تمامی استان‌ها که از مطالبات سالیان بسیار اهالی موسیقی بوده و هست، همچنان ادامه دارد و این مشکل بزرگ همچنان پابرجا است. به‌عنوان مثال، لغو کنسرت تیرماه سیروان خسروی با وجود مجوز رسمی دولت در شهر اهواز، به دستور شورای تأمین این شهر، که بسیار خبرساز شد. البته در اردیبهشت ماه امسال نیز مشکلی مشابه با اتفاق اهواز، در یکی از استان‌های کشور بروز کرد و در همان زمان، معاون حقوقی و امور مجلس و استان‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با قاطعیت اعلام کرد که همه نهادها در سراسر کشور، باید از مجوزهای وزارت ارشاد تبعیت کنند و البته صدای این ممنوعیت‌ها در برخی شهرها همچنان شنیده می‌شود. در روزهای گذشته نیز برخی کنسرت‌ها با وجود اعطای مجوز از سوی وزارت ارشاد بدون دلیل لغو شده است.

از برگزاری جشنواره‌های موسیقی تا ثبت یک اثر ملی

در سال ۱۴۰۱ با وجود نیمه تعطیل بودن فضای موسیقی، دومین جشنواره ملی موسیقی و آیین‌های موسیقایی نواحی ایران به دبیری علمی دامون شش بلوکی، از ۳۰ تا ۲۵ اردیبهشت ماه در شیراز برگزار شد. جشنواره با هدف معرفی اصیل‌ترین و ناب‌ترین گونه‌های موسیقی و آیین‌های موسیقایی اقوام ایرانی، با حضور هنرمندانی از لرستان، سیستان و بلوچستان، شیراز، آذربایجان، ترکمن صحرا، ایل بختیاری، ایل قشقایی، کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان، گیلان، کرمان، کیش، کردستان، مازندران، بوشهر و تربت جام.

همچنین، برگزاری پانزدهمین جشنواره موسیقی نواحی ایران، با دبیری محمد علی مرآتی و به میزبانی استان گلستان و در شهر گرگان بود. این دوره از جشنواره دارای تغییر و تحولاتی بود و با وجود دبیرخانه دائمی آن در شهر کرمان اما به دلیل مهیا نشدن زیرساخت فنی تالار مرکزی این استان محل برگزاری آن تغییر کرد. جشنواره موسیقی نواحی در حالی برگزار می‌شود که چراغ سالن کنسرت شهرهای مختلف ایران، مدت زمانی خاموش بود و

مشکلات مالی هنرمندان را در مضيقه قرار داده بود، بويژه هنرمندان موسيقي اقوام ايران که تنها منبع درآمدشان، ارتزاق از راه موسيقي است.

سی و هشتمین جشنواره موسيقي فجر نیز با ۲۱۲۶ هنرمند در ژانرهای مختلف به میزبانی هفت سالن در تهران، بهمن ماه امسال برگزار شد. در این دوره از جشنواره علاوه بر جایزه باربد، گروه‌نوازی و کتاب‌های موسيقي نیز به بخش جایزه باربد افزوده شدند.

طبق روال هر سال قرار بر این بود شانزدهمین جشنواره ملی موسيقي جوان به دبیری حمیدرضا اردلان و مشارکت استادان موسيقي کشور توسط انجمن موسيقي ایران، با حمایت دفتر موسيقي معاونت امور هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شود که به دلایلی این جشنواره برگزار نشد.

در سال ۱۴۰۱ دفتر سرود با هدف ساماندهی، توانمندسازی، استعدادیابی، هویت‌بخشی و حمایت از گروه‌های عرصه سرود کل کشور در انجمن موسيقي ایران راه‌اندازی شد و با حکم محمد اله یاری مدیرکل دفتر موسيقي وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، حامد جلیلی مسئولیت این دفتر را عهده دار شد. «ترانه دایه وقت جنگه» از استان لرستان و «شیوه ساخت و نواختن ساز چگور» از استان مرکزی در فهرست ملی میراث ناملموس ثبت شد.

روزهای پرفروغ موسيقي

روشن شدن چراغ سالن‌های کنسرت و دیدار دوباره خوانندگان بعد از مدت‌ها تعطیلی، از دیگر اتفاقات خوشایند این حوزه، در سال ۱۴۰۱ بود. از اجرای استاد شهرام ناظری در شهراصفهان گرفته تا تمديد پی در پی کنسرت همایون شجریان و همچنین کنسرت-نمایش «سی صد» پورناظری‌ها و در ادامه اجرای پرشور خوانندگان پاپ؛ روزهای مفرح و نشاط‌آوری بود که با حضور هنرمندان موسيقي شکل گرفت و می‌رفت که این اتفاقات خوب همچنان دنبال شود که بعد از توقف اجراها به‌دلیل ایام عزاداری محرم و صفر، اواخر شهریور ماه ناآرامی و اعتراضات بار دیگر کنسرت‌های موسيقي را در تمام کشور به تعطیلی اجباری کشاند که تقریباً ۵ ماه به طول انجامید؛ اتفاقی که منجر شد بار دیگر اهالی موسيقي صدمات مالی جبران‌ناپذیری را متحمل شوند. طبق برآورد یکی از کنسرت‌گذاران، برگزار نشدن کنسرت‌ها روزانه حدود ۲۰ میلیارد تومان از گردش اقتصادی کشور می‌کاهد. البته خسارت این اعتراضات تنها به برگزار نشدن کنسرت‌ها خلاصه نمی‌شد، بلکه بازار نشر موسيقي و به‌دنبال آن آموزشگاه‌های موسيقي هم تقریباً نیمه‌تعطیل شدند. پیش‌تر از این اتفاقات قرار بود ابتدای مهرماه، کنسرت «همراه خاطره‌ها» با رهبری مجید انتظامی و با همراهی ارکستر ملی ایران به مناسبت هفته دفاع مقدس در تالار وحدت برگزار شود اما ناآرامی فضای جامعه، این کنسرت را به تعطیلی کشاند و تا به امروز که تقریباً همه خوانندگان و ارکسترها برنامه‌های خود را شروع کرده‌اند، هیچ خبری از برگزاری این کنسرت نیست.

اما به‌طور کلی طبق اعلام دفتر موسيقي وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۲ هزار و ۶۸ کنسرت موسيقي در ۶ ماه اول سال ۱۴۰۱ در کشور برگزار شد که استان اصفهان با ۲۱۸ اجرا پیش‌تاز بوده است.

بعد از تعطیلی طولانی مدت کنسرت‌های موسيقي، اجرای پرواز همای در مراسم رونمایی آلبوم موسيقيایی «سربازنامه» با سروده‌ای از افشین علا و در ادامه نخستین اجرای «زانکو» خواننده موسيقي پاپ آغازی شد بر احیای دوباره اجراهای صحنه‌ای تا جشنواره موسيقي فجر و در ادامه همچنان کنسرت‌های موسيقي در شهرهای مختلف ایران برپا است و برنامه‌هایی هم برای ایام نوروز و ماه مبارک رمضان تدارک دیده شده است.

درگذشتگان حوزه موسيقي در سال ۱۴۰۱

عثمان محمدپرست معروف به عثمان خوافی از استادان دوتارنوازی خراسان و خیر مدرسه‌ساز ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۱ به‌دلیل عفونت ریه در بیمارستان بیست و دو بهمن خواف در سن ۹۴ سالگی درگذشت. عثمان محمدپرست هنرمندی خودآموخته بود و در بداهه‌نوازی استاد. او، آهنگ «نواپی» را همراه با شعر «مرنجان دلم را» از طبیب اصفهانی برای اولین بار سال ۱۳۴۰ اجرا کرد و دارای دکترای افتخاری از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم بود.

اسفندیار قره‌باغی خواننده و آهنگساز ایرانی، مشهور به «صدای انقلاب»، نیز ۱۷ آذرماه به‌دلیل بیماری در سن ۷۹ سالگی در تبریز دار فانی را وداع گفت. هنرمندی که نامش با آثار انقلابی گره خورد و جاودانه شد.

او از همان سال‌های ابتدایی انقلاب اسلامی و حتی در روزهای جنگ با ساخت سرودهای ملی و میهنی و ارزشی همیشه همراه و همسو با مردم حرکت کرد و آثارش که نزدیک به ۸۰۰ سرود ارزشمند همچون «من یک سپاهی‌ام»، «امریکا، امریکا، ننگ به نیرنگ تو»، «صبح شرق»، «پیروزی خون»، «امام آمد» و... است در تاریخ انقلاب باقی ماند.

حسن ناهید موسیقیدان و نوازنده پیشکسوت ساز نی هم ۲۷ بهمن پس از یک دوره بیماری در ۷۹ سالگی درگذشت. وی از ۱۸ سالگی نزد حسین تهرانی آموزش دید و از شاگردان زنده‌یاد حسن کسایی - نوازنده مطرح نی - بود. این نوازنده سابقه همکاری با ارکسترهای ایرانی و خارجی را در کارنامه کاری خود داشت.

منبع: ایران